

PAGINA LITERÀRIA

Comencem avui i seguirem mentres dure el diari, uns articles relacionats amb el mon literari.

En l'única intenció de que arriueu al final de l'escrit i vos quede una idea del que heu llegit, en faré un bocí d'algun escriptor conegut, d'algun moviment literari o d'algun gènere.

Per començar vos parlaré d'aixó darrer, d'un gènere: el teatre. Però només del seu inici, dels seus orígens.

Quant veieu per la televisió una obra teatral, quant aneu al teatre o quant i de forma extraordinària, a la Terraza Capitolio fan per festes alguna comedieta, esteu davant d'una manifestació literària que va començar fa molts anys estimulada per les cerimònies religioses.

Abans del segle XII, a l'edat mitja, les cerimònies es feien en llatí, però a partir d'aquest segle la gent ja comence a parlar en llengua romanç (català, castellà, gallec...) i van oblidant-se del llatí. Així es queden sense entendre la missa.

Per evitar l'avorriment dels parroquians a les diades com Nadal o Pasqua el conferenciant escenifique alguns breus passatges. La gent, tot i sentir-ho en llatí, gràcies a l'escenografia, entén alguna cosa.

Aquestes escenes estan recollides per escrit als breviaris d'alguns monestirs.

Amb el temps aquestes representacions van omplint-se d'elements profans i acabem, a partir de finals del segle XII per passar a fora de l'església, a una plaça pública i deixen el llatí per representar-se en llengua romanç. Ara ja estem davant d'un teatre profà.

Els joglars van convertir-se en els principals actors, però les seves representacions, sempre plenes de improvisacions no van recullir-se per escrit ja que tenien molt poc valor literari.

Cal esperar fins el Barroc, cap als anys 1575-87 per arribar a un teatre urbà, estable i en certa tecnificació de la porta en escena. Tot aixó es produeix gràcies a l'arribada d'un número massiu de companyies italianes a la Península que orientaren el teatre cap el nou públic d'artesans i menuts comerciants de les ciutats.

La relació del teatre amb l'església continue sent molt estreta i així la primera obra representada a Madrid a l'any 1568 es fa baix els auspicis de la Cofradia de la Pasión y Sangre de Jesucristo, promotora dels "corrals" i que va contribuir a que els teatres estables foren administrats pels hospitals. Les cofradies cobraven a les companyies un tant pel lloguer dels seus interiors dels patis i així alhora solucionaven el problema de la beneficència.

Els corrals de comedia foren inicialment els patis interiors d'algunes illes de cases on es muntava un escenari molt simple i s'habitava pels espectadors tant l'espai descobert restant del pati com les habitacions (palcos) que donaven a ell. Solien cobrir-se amb tendals per protegir-ho del sol. Si plovia es suspénie l'actuació.

Ja que no ere possible canviar l'estructura del corral, les ampliacions s'aconseguien obrint més balcons (palcos, cazucla, desván, tertulia...) o inclús construint més pisos a les cases contigües, de manera que el teatre creixie cap amunt.

Les representacions solien començar de dos a tres de la vesprada al hivern i de tres a quatre al estiu. Duraven de dos a dos hores i mitja i tenien que acabar sempre, per raons morals i polítiques abans de ferse de nit.

L'escenari ere molt pobre i fins 1626 amb l'arribada a la cort de Castella del florentí Cosme Lotti no evolucione la trama i l'escenografia. Lope de Vega, malgrat que utilitzava escenografia no ere partidari d'abusar d'ella ja que segons ell per una bona obra d'enginy ere suficient: "un tablao, dos actores y una pasión".

Els temes principals que es representaven giraven al voltant de l'amor, l'honra i la religió.

Cap a la meitat del segle XVII s'incorpore a algunes obres una orquestra per posarhi la música, naixent així l'òpera i la sarsuela. Calderón de la Barca n'és un dels iniciadors ja que aleshores ere el poeta i dramaturg oficial de la cort.

El nom de sarsuela ve donet perque així s'anomene el palacet de caça del monarca on es feien les representacions.

I a partir d'aquí i sobretot al segle XVIII amb el neoclassicisme el teatre ja va configurant-se més o menys tal i com ara l'entendem.

Dos suggerències:

-Luis Mateo Díez. "La fuente de la edad" Ed. Alfaguara. Es una novel·la per a divertir-se moltíssim llegint-la. Luis Mateo Díez nasqué l'any 1942 a Villablino (León).

-José Martí. "Ismaclillo-Versos libres-Versos sencillos". Ed. Cátedra (Letras hispánicas) Si vos agrada la poesia tal com brote del cor vos agradarà. José Martí nasqué a La Habana (Cuba) l'any 1853. A la guerra de Cuba el va matar una bala espanyola al 1895.